

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний університет
Освітня програма	20043 менеджмент соціокультурної діяльності
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	028 Менеджмент соціокультурної діяльності

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Сумський державний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	20043
Назва ОП	менеджмент соціокультурної діяльності
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	028 Менеджмент соціокультурної діяльності
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Маслак Володимир Іванович, Квич Тереза Миколаївна, Русакова Людмила Іванівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не було присутніх
Дати візиту до ЗВО	14.04.2020 р. – 16.04.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://sumdu.edu.ua/images/content/general/accreditation/ssu_bachelor_management-socio-cultural-activity_self-esteem.pdf
Програма візиту експертної групи	https://sumdu.edu.ua/images/content/general/accreditation/ssu_bachelor_management-socio-cultural-activity_visit-program.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Визначені цілі ОП 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» відповідають місії і стратегії Сумського державного університету, практична реалізація яких сприяє якісному процесу з підготовки сучасного фахівця для галузі культура і мистецтво, здатного вирішувати нагальні питання сучасного соціокультурного середовища. Для досягнення цілей ОП у СмуДУ запроваджуються ефективні освітні практики, використання інноваційних форм та методів, які дозволяють здобувачам вищої освіти набути необхідних загальних і спеціальних (фахових) компетентностей. Кваліфікований НПП сприяє досягненню ПРН та дотримується під час викладання та навчання принципу демократизму, свободи слова та академічної свободи. Процедури вступу та визнання результатів навчання, в цілому, є доступними та зрозумілими. Система навчання та викладання за ОП, залучення стейкхолдерів, сприяє досягненню заявлених цілей і ПРН, має студентоцентризований тренд і відповідає принципам академічної свободи. Порядок оцінювання здобувачів є чітким та зрозумілим, контрольні заходи є валідними, вчасно доведеними до учасників освітнього процесу. Людські ресурси є достатніми. Матеріально-технічна база забезпечення освітньої програми є сучасною і повністю відповідає вимогам вищої школи. Прозорість і публічність діяльності СмуДУ є достатньою для формування необхідного рівня довіри. Наявні рекомендації експертної групи щодо реалізації освітньої програми носять поодинокий та несистемний характер.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

В процесі дистанційної акредитації з використанням технічних ресурсів ОП 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» СмуДУ ЕГ вдалось з'ясувати, що ОП має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти. Матеріально-технічні, фінансові ресурси відповідають вимогам сучасної вищої школи, забезпечують досягнення визначених ОП цілей та ПРН. Досягнення мети ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» формується в достатньо комфортному, освітньому середовищі, безпечному для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти та дозволяє задовольнити їхні потреби і інтереси. ЗВО створює умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. Розвинена система електронних ресурсів. Кожен викладач і кожен студент має власний особистий кабінет, який забезпечує ефективну підтримку освітнього процесу та комунікації. Участь роботодавців у всіх сферах функціонування ОП (проектування та розробка освітньої програми, викладання дисциплін, проведення занять зі здобувачами на підприємстві, організації практики студентів, працевлаштування випускників). Прослідковується врахування місцевого ринку праці та специфіку кадрових потреб регіону. У СмуДУ запроваджено власну систему рейтингування НПП, прозорі механізми конкурсного добору викладачів, систему морального і матеріального заохочення працівників та стійку політику і стандарти академічної доброчесності. ЗВО створює умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. НПП координують практичну діяльність та активність здобувачів ОП щодо стратегії соціокультурного розвитку м. Суми, що дозволяє поглиблювати фахові навички, вміння та компетентності.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ в процесі дистанційної акредитації ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» СмуДУ вважає за потрібне окреслити певні рекомендації. Вони є несистемними, носять поодинокий характер і не повинні сприйматися в сенсі зауважень, а тільки в межах рекомендаційного характеру щодо вдосконалення якості освітньої програми: підсилити науково-дослідну діяльність НПП і здобувачів тематичним спрямуванням галузі культури і мистецтв; сприяти академічній мобільності НПП та здобувачів щодо вивчення кращих практик іноземних ЗВО для можливої імплементації їх до змісту ОП; ознайомити здобувачів з процедурою врахування їх інтересів при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів; донести до здобувачів розуміння ролі і значення соціальних навичок у професійному становленні; розширити форми та методи запровадження дуальної освіти за ОП; сприяти НПП інтенсивно залучати здобувачів ОП до міжнародних грантових програм та проєктів; переглянути належність академічної кваліфікації деяких НПП, що викладають на ОП щодо її відповідності змісту чи тематиці ОК; сприяти активному залучення професіоналів-практиків та експертів галузі до проведення аудиторних практичних занять на умовах трудових та інших відносин; забезпечити можливості для стажування викладачів у провідних вітчизняних ЗВО галузі культури і мистецтв.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньої програми ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» СумДУ сформовані відповідно принципу fitness for purpose, дозволяють відрізнити ОП від аналогічних програм. Зміст ОП синтезує фундаментальну підготовку з практичною орієнтованістю програми та чітко акцентує на формуваннях навичок проектної діяльності. Цілі програми повністю відповідають стратегії СумДУ – служіння суспільству, освітня діяльність, дослідження та соціокультурна місія. https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=52fedeb8-8e42-ea11-b02001a4be6d04a&kind=1&_ga=2.91331858.909880189.1587613033-2003035407.1586948955 ОП повністю корелюється із місією ЗВО, оскільки передбачає кінцевий результат – конкурентоспроможного випускника в сфері соціокультурної діяльності, що оперує фаховими актуальними компетентностями і готовий до розв'язання складних спеціалізованих задач та проблемних практик в соціокультурному середовищі. Слід відзначити, що в процесі інтерв'ювання фокус-груп здобувачів, ЕГ було підтверджено факт розуміння визначених цілей ОП, їх відповідності місії і стратегії СумДУ. Мета ОП відповідає потребам установ соціокультурної сфери регіону, інтересам потенційних роботодавців, абітурієнтів, оскільки вона спрямована на забезпечення здобуття студентами поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок та компетентностей в галузі культури і мистецтв, що надають їм можливість виконувати свою роботу щодо задоволення соціокультурної послуги населення територіальних об'єднаних громад. Унікальність ОП, відповідно до звіту самооцінювання, полягає у її практикоорієнтованому характері, ґрунтується на загальних тенденціях розвитку галузі культура і мистецтво та сучасного менеджменту зокрема. Програма реалізується з практичною складовою на основі застосування елементів дуальної форми та проектних технологій.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У процесі інтерв'ювання фокус-груп зі здобувачами, студентським самоврядуванням, роботодавцями та академічною спільнотою ЕГ було з'ясовано факт конструктивного діалогу між усіма учасниками освітнього процесу, що підтверджує їх активну участь в обговоренні цілей, змісту освітньої програми та програмних результатів навчання https://www.sumdu.edu.ua/images/content/general/council-quality/decision_2019-10-17.pdf. В період з 2016 - 2019 р. при визначенні формату освітніх програм, у тому числі і ОП 028 діяли тимчасові стандарти Сумського Державного університету. ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» рецензована представниками роботодавців. У базову програму 2016 року прийому протягом 2017-2019 років було внесено низку змін і доповнень, які були викликані змінами у нормативній базі (зокрема, було прийнято Стандарт), а також необхідністю врахування побажань як роботодавців, так і здобувачів (прот. №1 від 27.08.19 р. «Про схвалення освітньо-професійних програм 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», ... у зв'язку із затвердженням за ними стандартів вищої освіти» https://ifsk.sumdu.edu.ua/images/doc/protokol_zasidan2019-2020.pdf). В змісті ОП 2016, 2017 року прийому по вибірковим дисциплінам циклу загальної підготовки було передбачено 15 кредитів; циклу професійної підготовки – 45 кредитів. У 2018 року відповідно до рішення Ради з якості університету відбулися зміни в бік збільшення – 30 кредитів. Відповідно до рішення Ради з якості університету від 03.04 та Вченої ради університету з 2018 року у відповідь на документи МОН було внесено зміни у нормативну частину освітньої програми щодо забезпечення формування загальних компетентностей. Так, у нормативній частині ОК «Філософія» та «Українознавство зі змістовним модулем: комунікативний курс української мови» введено ОК «Інтегрований курс «Демократія: принципи, цінності, механізми» (5 кредитів) та «Основи академічного письма». (прот. № 2 ради з якості ф-ту ІФСК, https://ifsk.sumdu.edu.ua/images/doc/protokol_zasidan2018-2019.pdf). За результатами спілкування зі здобувачами, а також проведеного Лабораторією моніторингу якості освітньої діяльності опитування (листопад 2017 р..) щодо якості викладання іноземної мови. Як результат, рішенням секції МСКД, яке було затверджене на засіданні кафедри (прот. № 6 від 28 грудня 2018 року) запропоновано внести зміни у навчальні плани з метою посилення загальних компетентностей у частині забезпечення здатності спілкуватись іноземною мовою та працювати у міжнародному контексті. Ця пропозиція була винесена на раду з якості факультету (05.09.18 р. м. Суми № 1 https://ifsk.sumdu.edu.ua/images/doc/protokol_zasidan2018-2019.pdf). Таким чином, для студентів даної ОП, крім передбачених кредитів на молодших курсах та додаткових годин з іноземної мови як дисципліни за вибором на 4 курсі, 6 дисциплін викладаються англійською мовою.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

В процесі інтерв'ювання фокус-груп з гарантом ОП, НПП ЕГ вдалось з'ясувати фактичні заходи які дозволили врахувати тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм при формуванні цілей освітньої програми 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Регіональний та галузевий контекст ОП повністю витриманий у програмних результатах навчання. Відповідно до відомостей про самооцінювання, підтверджених у результаті інтерв'ювання

фокус-груп, при формулюванні цілей і програмних результатів ОП врахований досвід ряду провідних вітчизняних та закордонних ЗВО. Співкування з роботодавцями, які беруть участь у функціонуванні ОП, показало, що вони зацікавлені у підготовці фахівців з менеджменту соціокультурної діяльності саме, для регіону Сумщини. Проведені на етапі розроблення ОП власні дослідження кафедри зустрічі з потенційними роботодавцями зумовили акценти на формування актуальних компетентностей здобувачів. <http://csgard.sumdu.edu.ua/uk/pro-nas/novini.html>. Укладачі освітньої програми мають значний досвід роботи за напрямком діяльності та урахували сучасні тенденції розвитку галузі при формулюванні цілей та ПРН. Гарант ОП Світайло Ніна Дмитрівна, завідувач кафедри «Менеджмент соціокультурної діяльності», доцент, канд. філос. наук. входить до складу науково-методичної комісії МОН України з даного напрямку, заступник голови підкомісії по розробці Стандарту вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» веде активну наукову, експертну співпрацю з розробниками вітчизняних та зарубіжних дотичних освітніх програм: (НАКККІМ, ПНУ ім. В. Стефаника, КНПУ ім. Драгоманова, ПНПУ ім. К.Ушинського, ХДАК, КНУКіМ, ТНЕУ), що сприяє системному перегляду та оновленню змісту даної ОП СмуДУ. Підтвердження належного врахування галузевого та регіонального контексту є високі рейтинги ЗВО з соціокультурного спрямування (структурні підрозділи університету, задіяні в забезпеченні підготовки за ОП (внутрішні бази практики), а також, попит на фахівців з ОП, які будуть задіяні на провідних підприємствах Сумщини галузі культури і мистецтв <https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/rating.html?v=2.1> Це обумовлює конкурентоспроможність випускників ОП на сучасному ринку праці. Разом з тим, слід відмітити, що не в повній мірі використовується потенціал співпраці з закордонними університетами щодо вивчення досвіду або залучення професорів до розробки та удосконалення ОП. Можливість реалізації права здобувачів вищої освіти на академічну мобільність передбачена Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу СмуДУ <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=a01ab6e2-eb89-e411-9575-001a4be6d04a&kind=1>

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

До червня 2019 р. ОП 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» діяла за тимчасовим стандартом СмуДУ. ОП розглядалася та затверджувалася на засіданнях Ради з якості факультету, університету, вченої ради університету. ОП МСКД є рецензованою представниками роботодавців. Аналіз програмних результатів ЕГ показав відповідність вимогам НРК у цілому, що і забезпечувало здатність здобувачів вищої освіти розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі культури і мистецтв. Зміст ОПП та програмні результати навчання відповідали вимогам НРК України - 7 рівень; FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень. Із затвердженням стандарту вищої освіти першого бакалаврського рівня вищої освіти до змісту ОП було внесено деякі зміни і доповнення. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/028-menedzhment-sotsiokulturnoi-diyalnosti-bakalavr.pdf> Вони сприяють досягненню результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

В процесі інтерв'ювання фокус-груп ЕГ встановила факт, що місія і стратегія СмуДУ є активно обговорюваним питанням серед академічної спільноти, роботодавців. Цілі ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності», результати навчання є об'єктом розгляду професорсько-викладацького складу кафедри та зрозумілі і доступні для здобувачів. Підтримуються тісна співпраця з вітчизняними розробниками аналогічних ОП. Зафіксовано спроби вивчення досвіду зарубіжних дотичних освітніх програм. Спостерігається чітке врахування регіональних та галузевих потреб. Слід наголосити на активному партнерстві з регіональними установами соціокультурного середовища, що дозволяє зацентрувати регіональний контекст цілей освітньої програми. Сильною стороною є створення умов для реалізації цілей ОП, зокрема її міжкультурного контексту, а саме створення умов для глибшого вивчення англійської мови.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Рекомендовано підсилити академічну мобільність викладачів та здобувачів вищої освіти за ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності». Сприяти дослідженням кращих практик іноземних ЗВО для подальшої її імплементації до змісту ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

При проектуванні цілей освітньої програми та визначенні програмних результатів навчання в достатньому обсязі враховано думку стейкхолдерів, досвід аналогічних вітчизняних освітніх програм, тенденції ринку праці, його галузевий та регіональний контекст, а також відповідність місії та стратегії СумДУ. Тому, ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» в повній мірі дозволяє досягти програмних результатів навчання згідно Стандарту за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Освітня діяльність за ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» СмуДУ загалом відповідає визначеному критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП «Менеджменту соціокультурної діяльності» 240 (у кредитах ЄКТС). Обсяг освітніх компонентів 180 (тобто 75% від загального обсягу ОП у кредитах), 60 - обсяг відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти (тобто 25% від загального обсягу ОП у кредитах) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Становить 7200 годин з яких на аудиторну роботу припадає 2528 год., на самостійну роботу – 4672 години. Тижневе аудиторне навантаження становить в середньому 20 годин. Таке аудиторне навантаження є цілком прийнятним і не призводить до перевантаження здобувачів першого бакалаврського рівня вищої освіти. В процесі організації інтерв'ювання фокус-груп зі здобувачами, студентським самоврядуванням ЕГ вдалось з'ясувала належне врахування інтересів здобувачів при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів за ОП. Зі здобувачами проводяться опитування, що регламентуються Положенням СмуДУ. <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=7c7de133-99aa-e711-8a45-001a4be6d04a&kind=1> Результати опитування здобувачів системно аналізується на Раді із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти факультету іноземної філології та соціальних комунікацій.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Освітній процес в СмуДУ регулюється Положенням про організацію освітнього процесу, підрозділ 6.3. <https://sumdu.edu.ua/images/content/general/academic-council/provisions.pdf> та відповідних локальних нормативних актів, розміщених за <http://normative.sumdu.edu.ua/> ЕГ з'ясувала, що ОП є структурованою у контексті загального часу навчання (за семестрами / роками навчання), а також змістовно. Структура та зміст компонентів програми є логічними і дозволяють послідовно засвоювати освітні компоненти від нормативних дисциплін загальної підготовки до фундаментальних знань та професійно-орієнтованих освітніх компонентів і їх практичного застосування. Структурно-логічна схема дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання в повному обсязі. Ознайомлення ЕГ зі змістом ОП, НП дозволяє констатувати, що поділ змісту освітньої програми та навчальний час за нормативною і варіативною частиною програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки, кількість академічних годин/кредитів вивчення кожної із дисциплін і практик відповідає сучасним вимогам щодо підготовки фахівців з менеджменту соціокультурної діяльності. Методики і технології, обладнання і заявлений освітній інструментарій дозволяють забезпечити результати навчання. ЕГ констатує, що дисципліни вільного вибору розкривають предметну зону спеціальності з менеджменту соціокультурної діяльності. Проаналізувавши матрицю відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання, ЕГ дійшла висновку, що програмні результати навчання відображають зміст програми і цілком забезпечують комплексну підготовку менеджерів соціокультурної діяльності, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Ознайомлення ЕГ зі змістом ОП, НП, відомостями оцінювання що викладені в таблицях 1, 3 дозволили ЕГ встановити, що зміст ОП відповідає заявленим циклам підготовки, а саме дисциплінам загальної та професійної підготовки та в цілому відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» і складає логічну взаємопов'язану систему. ОП в частині нормативних освітніх

компонентів відповідає наступним складовим: цілям навчання, теоретичному курсу, об'єкту, методам, технологіям, інструментам та обладнанню. Об'єктами ОП є: Івент-менеджмент, Зв'язки з громадськістю та реклама в соціокультурній діяльності, Іміджеологія та брендінг в СКД, Масова та елітарна культура, Основи менеджменту, Практикум у СКД, Проектний менеджмент та фандрайзинг в соціокультурній діяльності, Топографія культури та інші. Фокус цих освітніх компонентів спрямовано на досягнення ПРН, сутність яких полягає в здатності випускників використовувати фахові навички, вміння та компетентності в соціокультурному середовищі.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

В процесі дослідження документальних матеріалів, інтерв'ювання фокус-груп ЕГ вдалось з'ясувати, що в СумДУ створено умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів які регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (наказ СумДУ №0452-І від 22.06.2016 р.). <https://sumdu.edu.ua/images/content/general/academic-council/provisions.pdf> Процедура затвердження вибіркових дисциплін є єдиною для всіх ОП. Вона включає процес обговорення, інформування та індивідуального вибору здобувачами запропонованих дисциплін та регулюється: Положенням про вибіркові дисципліни у СумДУ <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=fe561d57-5f08-e611-81e4-001a4be6d04a&kind=1>; рішенням Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (принципи формування та особливості викладання вибіркових дисциплін); наказом СумДУ №0343-І від 21.04.2016 р. «Про автоматизовану підтримку процесу реєстрації для вивчення вибіркових дисциплін»; наказом СумДУ №0342-І від 21.04.2016 р. «Про організацію викладання дисциплін вільного вибору»; рішенням Вченої ради СумДУ «Принципи формування освітніх програм та навчальних планів згідно нових стандартів вищої освіти»; наказ №0452-І від 22.06.2016 р.) В межах формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачам створено умови: вільного індивідуального вибору навчальних дисциплін із вибіркового каталогу; вибору форми навчання (традиційної та змішаної форм); індивідуального вибору тематики індивідуальних завдань (курсних робіт, творчих, науково-дослідних робіт з навчальних дисциплін, тематики кваліфікаційних робіт); участі у програмах внутрішньої та міжнародної мобільності. Частка вибіркових дисциплін за даною ОП складає 25%, що свідчить про виконання норми ст. 5. Закону України «Про вищу освіту». Система вибору є доступною і прозорою. Так, під час інтерв'ювання зі здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що запропонована структура освітньої програми передбачає можливість вибору цікавих їм дисциплін та вони підтверджують відповідність процесу обговорення, інформування та індивідуального вибору вибіркових дисциплін. Ознайомлення зі змістом навчальних дисциплін, індивідуальний вибір здобувачів реалізується через каталог вибіркових дисциплін та за допомогою електронного кабінету. https://sumdu.edu.ua/images/content/academic/disciplines/2020-2021_disciplines-humanitarian-training.pdf. Формування та оновлення каталогу дисциплін вільного вибору відбувається у термін до 31 жовтня поточного навчального року Радою із забезпечення якості освітньої діяльності факультетів. Здійснювалось електронне опитування щодо задоволеності здобувачів процесом вибірковості дисциплін здійснювалось 4-15 листопада 2019 року, взяло участь 222 респонденти. Рівень задоволеності опитаних складає загалом (задоволені та частково задоволені) біля 85%.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ЕГ було проаналізовано матрицю відповідності програмних результатів навчання, освітні компоненти, методи навчання та оцінювання на предмет практичної підготовки, що дозволило констатувати, про те, що зміст ОП 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» регулюється, навчальний план передбачає практичну підготовку здобувачів вищої освіти і дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Практична підготовка є обов'язковою компонентою освітнього процесу здобувачів і регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу СумДУ», п.6.4. та методичними вказівками щодо проходження переддипломної практики для бакалаврів. <https://sumdu.edu.ua/images/content/general/academic-council/provisions.pdf> НП передбачено виробничу та переддипломну практики, які є обов'язковими компонентами ОП – виробнича практика - 5 кредитів та переддипломна - 5 кредитів. Програми практик обговорені на засіданні Експертної ради роботодавців ОП. З базами практик і ЗВО, належним чином, укладено угоди. Практична підготовка забезпечує формування фахових компетентностей щодо можливостей: розв'язувати проблеми у галузі професійної діяльності менеджера соціокультурної сфери; отримувати знання предметної області та глибше зрозуміти професію; формувати навички міжособистісної комунікації; втілювати інноваційні соціокультурні, мистецькі проекти; співпрацювати із представниками різних національних, культурних груп територіальних громад; організовувати, проводити культурно-масові заходи в соціокультурному середовищі. Програми практики оновлюються відповідно до пропозицій зацікавлених стейкхолдерів, що було підтверджено під час зустрічі експертів з роботодавцями, серед яких були і керівники баз практик. У процесі спілкування зі стейкхолдерами та моніторингу Веб-сайту СумДУ, ЕГ вдалось з'ясувати факт впровадження інноваційних форм практичної підготовки здобувачів вищої освіти за ОП 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» активно співпрацюючи на внутрішніх базах практики: при Конгрес-центрі СумДУ як унікальному універсальному просторі де здобувачі ОП активні учасники щодо проведення різноформатних заходів: конференцій, форумів, круглих столів, тренінгів, конкурсів, презентацій, виставок (14 тематичних залів з сучасним мультимедійним та звуковим обладнанням, інтернет Wi-Fi по всіх залах, власна кав'ярня для кофе-пауз та фуршетів) <https://congress.sumdu.edu.ua/>. при Галереї мистецтв «Академічна та

літературна вітальня» СумДУ, як креативний простір для здобувачів щодо спілкування, творчих зустрічей, науково-популярних лекцій та культурних проєктів. <https://news.sumdu.edu.ua/uk/news/9168-9168.html>; при Центрі підтримки сім'ї «Студентський лелека», на базі якого проводяться різноманітні заходи для дітей та батьків <http://leleka.sumdu.edu.ua/uk/2013-02-26-19-54-25/46-kimnata-dlya-batkiv-z-ditmi-studentskij-leleka.html> <https://library.sumdu.edu.ua/uk/biblioteka/struktura-biblioteki/literaturna-vitalnia.html>

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Під час опанування ОК здобувачі вищої освіти набувають достатню кількість соціальних навичок (soft skills), які відповідають заявленим цілям програми: «Проєктний менеджмент у соціокультурній сфері», «Практикум з соціокультурної діяльності», «Анімація громадської діяльності», «Селфпроєктна діяльність», «Соціальна психологія», «Етика та деонтологія. Естетика» «Міжнаціональна та міжконфесійна толерантність», «Теорія управління», «Методологія наукових досліджень», «Іноземна мова за професійним спрямуванням». За змістом ОК здобувачі самостійно обирають теми в межах дисципліни та самостійно їх опрацьовують. Звідси формуються навички: спілкування з керівником роботи; вміння працювати у команді; оволодіння сучасними знаннями, бути критичним і самокритичним; вміння приймати обґрунтовані рішення; генерувати нові ідеї, навички міжособистісної взаємодії. Ці навички відображені у таких компетентностях: ЗК 8, 9, 10, 15, 17, ФК 24, 26, 27 та у програмних результатах навчання (ПРН): 3, 4, 16, 18. Крім цього, опрацьовані матеріали, надають можливість здобувачам отримати навички з написання документів різного типу, представлення себе на ринку праці в науковому і соціокультурному середовищах. Розвитку «soft skills» сприяють також методи навчання: робота в групах; метод кейсів, залучення студентів до реалізації конкретних проєктів та участь у волонтерській діяльності, що притаманне для фахівця з менеджменту соціокультурної діяльності. На думку експертної групи варто було б додати компетентності та результати навчання, пов'язаних з тайм менеджментом, як важливою складовою soft skills. Незважаючи на активності щодо проведення різноманітних акцій, експертами під час зустрічі із здобувачами вищої освіти було встановлено, що у більшості студентів відсутнє чітке розуміння ролі і значення соціальних навичок у професійному становленні. Експертами було рекомендовано посилити роз'яснювальну роботу серед здобувачів вищої освіти з даного питання.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Стандарт за спеціальністю 028 ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» був затверджений наказом МОН № 870 від 20.06.19 р. До 2019 р. при визначенні формату ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» діяли тимчасові стандарти Сумського Державного університету. Зміни, оновлення змісту ОП розглядалися та затверджувалися на засіданнях кафедри, Радах з якості факультету, університету, Вченої ради університету. Програму також рецензували представники роботодавців. У базову програму 2016 року прийому протягом 2017-2019 років було внесено низку змін і доповнень, які були викликані змінами у нормативній базі (зокрема, з нагоди затвердження Стандарту), а також необхідністю врахування побажань як роботодавців, так і здобувачів (прот. №1 від 27.08.19 р. «Про схвалення освітньо-професійної програми 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» у зв'язку із затвердженням за нею стандарту вищої освіти» https://ifsk.sumdu.edu.ua/images/doc/protokol_zasidan2019-2020.pdf). Процедура таких змін передбачала обов'язкове обговорення на засіданнях кафедри, включаючи формування пропозицій до корекції навчальних планів. При підготовці рішень щодо оновлення ОП брались до уваги і результати опитування студентів щодо рівня їх задоволеності станом навчання і викладання та враховувались пропозиції роботодавців щодо підвищення фахових компетенцій менеджерів соціокультурної діяльності. Таким чином, протягом 2016-2019 р., зміст ОП 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» оновлювався. Усі зразки ОП за період 2016-2019 р. <https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/747> При цьому, зміни та доповнення відображали перш за все необхідність врахування вимог затверджених стандартів і ефективності забезпечення загальних компетентностей та належних можливостей формування індивідуальних траєкторій здобувачів. ЕГ було здійснено ґрунтовне дослідження нині діючого опису ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності», Матриці відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання. Експерти розбіжностей у результатах навчання, сформульованих в змісті ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, з результатами навчання, запропонованими стандартом вищої освіти за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для першого (бакалаврського) рівня вищої не встановили. Разом з тим, ЕГ рекомендувала усунути дублювання щодо змісту навчального матеріалу дисциплін ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності».

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Проаналізована ЕГ освітня програма 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», її обсяг і розподіл у частині освітніх компонентів є цілком реалістичним. Загальне навантаження за ОП становить 7200 годин з яких на аудиторну роботу припадає 2528 год., на самостійну роботу – 4672 години. Тижневе аудиторне навантаження

становить в середньому 20 годин, що не перевищує допустиме. Освітні компоненти мають достатню кількість кредитів. Під час інтерв'ювання фокус-груп зі здобувачами вищої освіти встановлено факт достатності аудиторного навантаження. Загальні вимоги щодо організації самостійної роботи студентів визначені в Положенні про організацію освітнього процесу у СумДУ (підрозділ 6.3) <http://old.sumdu.edu.ua/ru/general/normativebase.html?task=getfile&tmpl=component&id=d8ae04b7-0a39-e611-b47a-001a4be6d04a&kind=1> Для підвищення ефективності освоєння матеріалу дисциплін, передбаченого для самостійного вивчення, використовуються відкриті електронні навчальні ресурси СумДУ (<https://elearning.sumdu.edu.ua>), електронний Інституційний депозитарій (<https://essuir.sumdu.edu.ua>), та також інші відкриті освітні ресурси. Самостійна робота здобувачів за ОП здійснюється через вивчення додаткової літератури, моніторинг та підготовку елементів сценарних планів культурно-масових проєктів, управлінського проєктування та інше. Викладачі відкриті до вдосконалення змісту дисциплін з використанням додаткових інформаційних джерел. Консультації, методичні рекомендації викладачів, в межах СРС за дисциплінами ОП, здійснюється для зручності та постійної доступності через електронні особисті кабінети та в разі нагоди, через соціальні мережі. Обсяг СРС, у середньому потрібний здобувачам, для належного опанування кожного ОК, є достатнім. В процесі спілкування зі здобувачами, вони констатують, що приймають участь в опитуваннях щодо реального обсягу навантаження здобувачів через електронні кабінети. При цьому більшість здобувачів вищої освіти не знайомі з можливостями і процедурою практики врахування інтересів здобувачів при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів. Експертами було надано рекомендацію про посилення роз'яснювальної роботи з даного питання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Кафедра сприяє впровадженню елементів дуальної форми освіти, спираючись на досвід провідних німецьких університетів, отриманий в рамках пілотного проєкту за підтримки Фонду ім. Ф. Еберта. В НП частково прослідковуються елементи дуальної освіти. В разі працевлаштування здобувачів за фахом, згідно положення, яке в певній мірі відтворює елементи дуальної освіти СумДУ, формується гнучкий розклад, що дозволяє їм поєднувати навчання за індивідуальним графіком. <http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=b27db9c7-09b8-e011-9adco01a4be6d04a&kind=1> Досвід роботи кафедри і гаранта ОП особисто задіяні в ході підготовки документів відповідною робочою групою МОН і на рівні університету, дозволяє ЕГ констатувати факти пошуку власного вектору дуальної освіти. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/74590/1/Svitailo_pryntsypy_orhanizatsiinoho.pdf У спілкуванні ЕГ зі здобувачами вони підтверджують, що часто до практичних аудиторних занять долучаються професійні практики та експерти. Власні індивідуальні практичні проєкти, з виділенням фінансування, участь у щорічних заходах UFW, у фестивалях, під керівництвом викладачів здійснюють в організаціях та установах міста, на базах практики. Здобувачі випускової кафедри долучаються до науково-дослідної роботи з виконанням посадових обов'язків згідно трудових договорів та відповідною оплатою праці. При цьому, ЕК звернула увагу на корисності повноцінного впровадження дуальної форми навчання у її класичному розумінні для ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності».

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

До сильних сторін та позитивних практик ЕГ було визначено, що зміст ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» відповідає предметній області заявленої для неї циклом підготовки та складає логічну взаємопов'язану систему. ЗВО створено умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, шляхом реалізації вільного вибору дисциплін через Електронні кабінети. Організована належним чином практична підготовка здобувачів ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

До слабких сторін та недоліків експертами було віднесено відсутність розуміння у здобувачів вищої освіти за ОП, можливостей і процедури практики врахування інтересів здобувачів при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів. Слабкою стороною є відсутність чіткого розуміння здобувачами ролі і значення соціальних навичок у професійному становленні.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Загалом відповідність рівню В означає якщо за певним критерієм наявні недоліки, що не є суттєвими, то має місце загалом відповідність.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Експертною групою було встановлено, що правила прийому до ЗВО, затвердженими рішенням Вченої ради СумДУ від 27.12.2019 р. та введеними в дію наказом ректора № 0952-І від 28.12.2019 р., відповідають умовам прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2020р. Посилання є вірне та активне (<http://vstup.sumdu.edu.ua>). Ознайомлення із правилами прийому дають змогу констатувати, що вони є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Згідно з Правилами прийому, затвердженими рішенням Вченої ради СумДУ, на ОП можуть вступати особи, які мають повну загальну середню освіту або на основі ОКР молодшого спеціаліста. Претенденти на здобуття освітнього ступені бакалавр вступають на підставі сертифікатів ЗНО із: Української мови та літератури, математики, географії або іноземної мови. Також, особам, які здобули ОКР молодшого спеціаліста, рішенням приймальної комісії може бути перераховано обсяг кредитів ЄКТС (не більше 120), отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Академічна мобільність здобувачів вищої освіти регулюється "Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти". (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=a01ab6e2-eb89-e411-9575-001a4be6do4a&kind=1>) та Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=d8ae04b7-0a39-e611-b47a-001a4be6do4a&kind=1>). Процедура визнання результатів та визначення академічної різниці представлено у "Положенні про перерахування результатів навчання здобувачів вищої освіти Сумського державного університету, отриманих у неформальній освіті" (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=064a4588-a442-ea11-afa3-001a4be6do4a&kind=1>). Проте за ОП "Менеджмент соціокультурної діяльності" студенти поки не проходили навчання за міжнародними програмами академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час спілкування із фокус-групами, встановлено, що за даною ОП фактів визнання та перерахування результатів неформальної освіти не було, як і не було щодо цього звернень та запитів зі сторони здобувачів освіти. Надається "Положення про перерахування результатів навчання здобувачів вищої освіти Сумського державного університету, отриманих у неформальній освіті" (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=064a4588-a442-ea11-afa3-001a4be6do4a&kind=1>), де в пункті 2 зазначений процес визнання, а також "Про перерахування дисципліни «Іноземна мова»" <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=7e15cc29-55b5-e711-ae0c-001a4be6do4a&kind=1>. Студенти обізнані, що, за бажанням, вони можуть звернутися до викладачів щодо зарахування результатів отриманих в неформальній освіті. А також зазначають, що ЗВО підтримує ініціативи відвідування різного роду тренінгів, семінарів та додаткових курсів. Робота з підготовки художніх виставок та фестивалів, що включає крім практичної, також і теоретичну частину, зараховується як окремі теми з дисципліни "Практикум соціокультурної діяльності", "Проектний менеджмент та фіндрайзінг в соціокультурній діяльності", "Культуроохоронні та культуротворчі технології" (<http://ppst.sumdu.edu.ua/index.php/novynymedia-5.html?start=128>); пошукова та творча робота по реалізації проектів на замовлення "Агенції промоції" як окремі теми з курсу "Соціологія" та "Регіональні практики

соціокультурної діяльності»; участь в організації заходів, наприклад, робота в оргкомітеті Шкільної ліги сміху (<https://news.sumdu.edu.ua/uk/announcements/10892-shkilna-liga-smikhu.html>) - у курсі “Івент-менеджмент” та “Основи сценарно-режисерської діяльності. Умови зарахування прописуються у регламентах дисциплін. Також, здобувачі надали відповідні сертифікати та зазначили, що активно беруть участь у волонтерських програмах: «Ніч музеїв», «Ніч міста», «Сурми України», “Ukrainian Fashion Week”, організували похід до Центру соціально-психологічної реабілітації дітей області, тощо (<https://sumdu.edu.ua/uk/kampus-life/catering/catering-complex.html>).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У ЗВО наявні чіткі та зрозумілі правила для вступу на навчання, які враховують особливості ОП. Визнання результатів одержаних в інших ЗВО знаходиться в рамках чинних вимог. Волонтерський рух здобувачів знаходиться на достатньо високому рівні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабких сторін не було виявлено. ЕГ рекомендує підсилити науково-методичний інструментарій організації неформальної освіти що дозволить підвищити рівень професійної компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Визначено чіткі та зрозумілі процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Здобувачі мають можливість, в межах навчального процесу через практичне та теоретичне навчання, на зарахування результатів з певних дисциплін.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

В процесі опрацювання змісту ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності», матриці відповідності форм та методів навчання, ПРН та окремих силабусів ЕГ вдалось з'ясувати, що обов'язкові компетентності, форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, та принципам академічної свободи. Серед провідних форм організації навчального процесу: лекції, практичні заняття, самостійне опрацювання матеріалу, що синтезуються із загальнонауковим, практичним методом (групова робота, кейси, форум-театр, ділова гра, дебати, проекти, тематичні заходи, тренінги); методом усного та письмового контролю, що забезпечує здатність студентів до виконання практичної діяльності. Вибір методів навчання обумовлюється необхідністю формування у студентів здатності самостійно і творчо застосовувати навички, знання та компетентності при вирішенні практичних завдань. Застосовуються як традиційна система методів і прийомів, так і інноваційні інтерактивні методики, що в цілому схвалюється здобувачами ОП. А саме: групове навчання (“Проектний менеджмент у соціокультурній сфері”, “Івент-менеджмент”; технології електронного навчання MIX СумДУ, Open CourseWare (OCW) для можливості використання здобувачами навчального матеріалу онлайн та закріплення теоретичних знань шляхом тестів у будь-який час (“Соціальне партнерство та професійні комунікації”, “Конфліктологія”); форум театр (“Селфпроектна діяльність”); ділова гра (“Туризм та рекреаційна діяльність”) <http://ppst.sumdu.edu.ua/index.php/novynymedia-5.html?start=48> ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» є студентоцентрованою та передбачає можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій, застосування методів активного навчання, розширення автономії здобувачів вищої освіти, а також рефлексивний підхід до процесів навчання й викладання як з боку здобувачів вищої освіти, так і НПП та викладачів. При виконанні навчальних завдань, виборі тем курсових проектів студенти можуть самостійно обирати напрямок досліджень. Представники здобувачів вищої освіти входять до складу Ради забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти факультету та університету, беруть участь у роботі Студентської агенції співдії якості освіти. У ході навчання студент не обмежений у можливості висловлювати власну думку з тих чи інших

питань, задавати запитання. З боку науково-педагогічних працівників та адміністративного персоналу спостерігається тенденція до посилення співпраці зі студентами та більш активного їх залучення в якості активних учасників освітнього процесу. Таким чином, форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. В процесі інтерв'ювання фокус-груп зі здобувачами ЕГ підтверджено факт достатньої поінформованості та свідомого розуміння особливостей змісту навчального процесу, інформації про цілі та критерії оцінювання результатів навчання по ОП. За десять днів до початку занять на сайті розміщується розклад навчання. Здобувачі формують можливості проектування свого процесу опановування навчальних і вибіркового навчальних дисциплін. Також, знайомляться зі змістом ОП, освітніх компонентів, що розміщуються на сайті, де чітко визначено програмні результати навчання, компетентності, методи навчання та методи і форми оцінювання студентів. Здобувачі мають змогу переглянути ОП у каталозі СумДУ (<https://op.sumdu.edu.ua/#/>) з метою розуміння, який освітній компонент формує певний програмний результат. Крім того, діють спеціалізовані електронні ресурси СумДУ, що містять навчально-методичні матеріали дисциплін, електронний інституційний репозитарій, електронну бібліотеку, використовувати електронні системи ОСW та МІХ де можна отримати бажану інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів чи ОП. На першому уроці викладачі знайомлять здобувачів із регламентом модульно-рейтингового контролю і оцінювання знань з навчальної дисципліни. Через електронні кабінети відбувається зворотній зв'язок що надає можливості систематичного опитування здобувачів. У ОП визначено програмні результати навчання, компетентності, методи навчання та методи і форми оцінювання студентів. Через електронні кабінети здійснюються опитування здобувачів щодо їх задоволеності навчальним процесом, освітніми компонентами, методами та формами навчання, чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання, об'єктивності науково-педагогічних працівників, тощо. Усі бажані можуть поставити запитання яке потім обговорюється. Здобувачі позитивно оцінюють таку практику. Вони знаходять відповіді на свої питання, запевняються, що їхню думку враховують. Активно приймають участь у щорічних опитуваннях-конференціях «Навчальний процес очима студентів» та «Віч-на-віч з ректором». НПП, викладачі на сторінках електронного кабінету, ведуть облік навчальних груп, здобувачів та дисциплін, що він викладає, контролює питання своєї фахової приналежності та підвищення кваліфікації. Здобувачам в кабінеті завжди в доступно переглянути: розклад занять, новини і оголошення, оцінки, перелік вибіркового дисциплін та можливості здійснювати їх вибір. Тут вони можуть коментувати, пропонувати щодо навчання та викладання. В процесі інтерв'ювання фокус груп здобувачів, НПП, викладачів всі висловлювали задоволення щодо покращення комунікаційної взаємодії всіх стейкхолдерів ОП СумДУ.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Науково-дослідна робота здобувачів ОП “Менеджмент соціокультурної діяльності” здійснюється в межах реалізації цільової комплексної програми «Організація наукової роботи студентів в органічному поєднанні з навчальним процесом» на 2019-2020 роки» <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=6e5d361f-ac65-e411-ba42-001a4be6d04a&kind=1> Здобувачі інформували ЕГ, в процесі онлайн візиту, що науково-дослідна діяльність, у формі публікацій, є підставою для нарахування додаткових балів з певних ОК. Вони констатували, що мають доступ і використовують монографії, статті та матеріали наукових конференцій, де авторами є і НПП даної ОП. В ході роботи над курсовими роботами вони набувають навичок роботи з науковою літературою, узагальнення емпіричного матеріалу, коректного цитування. Їм цікаво “проводити оригінальні самостійні наукові дослідження” та імплементувати їх у свої курсові проекти. Здобувачі мають можливість долучатись до конкурсів наукових робіт, студентських наукових конференцій, олімпіад, конкурсів, стартапів. Експерти відмітили активність здобувачів щодо наукового пізнання та участю їх в: щорічних студентських науково-практичних конференціях СумДУ “1-й крок в науку”, ВКСНР, тощо: Тетяна Повалій, «ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»; Володимир Дементов, Анна Недар, «МОЖЛИВОСТІ ІНСТРУМЕНТІВ ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ПРОФІЛАКТИЧНІЙ РОБОТІ З УЧНІВСЬКОЮ МОЛОДДЮ ПТНЗ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ» та інші; гуртках: «Соціальні проблеми сучасності», «Дискусивне поле світової культури», «Основні аспекти міжкультурного спілкування», «Офіс подорожей»...; у виконанні господарських робіт кафедри, готують та реалізують власні проекти <http://ppst.sumdu.edu.ua/index.php/novynumedia-5.html?start=128>. Як студенти так і НПП, в процесі онлайн спілкувань, позитивно оцінювали дану практику, зазначали, що даний підхід дозволяє здійснювати глибоке наукове дослідження синтезуючи з фаховими напрацюваннями, а саме, змістом ОП, ОК. Популяризація науково-дослідної роботи НПП серед здобувачів є важливим фактором у системі рейтингового оцінювання НПП (Наказ “Про підсумки рейтингу структурних підрозділів університету за 2018 рік” від 08.04.2019 за №0268-І).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

До коригування змісту освітніх компонентів долучаються усі стейкхолдери ОП. У процесі вивчення дисципліни відслідковується, що методи комунікації, які опановуються, вимагають інших підходів щодо системного komponування. Контент переглядається щорічно, фіксується у НП дисциплін напередодні нового навчального року та затверджуються на засіданні кафедри. Оновлення освітніх компонентів дисципліни ґрунтується на новизні освітньої та дослідницької літератури з дисципліни, аналізі сучасних міждисциплінарних розвідок в соціокультурній діяльності та на підставі результатів наукових напрацювань НПП, а саме: участі в наукових конференціях; грантах; дослідженнях інноваційних практик менеджменту та маркетингу у сфері культури. ОК19 “Вступ до спеціальності” у цьому році був розширений змістовною складовою щодо самостійної та практичної роботи здобувачів. В ОК26 “Практикум з соціокультурної діяльності” було розширено практичну складову, а саме додано вправи з адвокації, портфоліо, інтерактивні заняття (дидактичні квести, цікаві тренінги) ОК 27 “Проектний менеджмент та фандрайзинг в соціокультурній діяльності” розширено за рахунок фандрайзингової складової та застосуванням Інтернет-контенту, як засобу соціокультурної, проєктної, анімаційної діяльності, що дозволить урізноманітнити методи і форми активної взаємодії соціальних суб’єктів і можливо налагодити ефективну соціальну взаємодію. Системний процес оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень та інноваційних практик, у галузі культури і мистецтв, мінімізує розрив між освітньою і науковою компонентами діяльності. Сприяє формуванню науково-освітнього середовища, в якому наукові досягнення НПП, суттєво впливали б на змістовність навчального процесу та фаховість здобувачів. ЕГ було рекомендовано НПП зконцентрувати уваги щодо наукових досліджень за тематичними напрацюваннями галузі культури і мистецтв, що підсилило б фахові компетенції майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У СумДУ діє відділ інтернаціоналізації освітньої діяльності згідно «Положення про відділ інтернаціоналізації освітньої діяльності», затверджено наказом ректора №0160-І від 22.02.19 р., метою якого є інтернаціоналізація розвитку міжнародної академічної мобільності та організація грантових проєктів освітнього спрямування. <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=fa124c07-7396-e911-b3c8-001a4be6d04a&kind=1> Здобувачі ОП обізнані в існуванні такого структурного підрозділу через: органи студентського самоврядування, веб сайт, сторінки в соціальних мережах. НПП інформують студентів про такі можливості в процесі навчання. Науково-педагогічні працівники допомагають студентам в отриманні грантів, документально та методично супроводжують здобувачів. Університет бере активну участь у міжнародних грантових проєктах «Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на основі європейських стандартів і рекомендацій» в рамках міжнародного грантового проєкту «QUAERE», «Досягнення та регулювання балансу між освітніми програмами та кваліфікаційними рамками»(543901-TEMPUS-1-2013-1-AM- TEMPUS-JPGR)». СумДУ має договір з університетом Кобленц-Ландау щодо програми подвійного диплому, угоди з Академією наук республіки Чехія, Державним університетом Пенсильванії (США), Інститутом республіки Казахстан та іншими організаціями зарубіжжя щодо наукового співробітництва. СумДУ розвивається як інноваційний університет з ідеологією дослідницького закладу. Більшість національних та міжнародних рейтингів відзначають СумДУ у групі лідерів серед ЗВО України. У світовому рейтингу THE World University Rankings 2020 СумДУ визначено на 2-6 національній позиції, університет також щорічно входить до світового рейтингу QS World University Rankings. СумДУ з 2016 року успішно проходить щорічні аудити відповідності критеріям дослідницьких університетів та входить до каталогу світового рейтингу ARWU. Разом з тим, ЕГ рекомендувала прискорити та системно підсилити впровадження академічної мобільності, як серед НПП так і серед здобувачів ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності». Разом з тим, з метою сприяння інтернаціоналізації в контексті ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» рекомендуємо активізувати більш широке залучення викладачів та здобувачів до академічної мобільності, а саме до міжнародних стажувань, проєктів, грантів спрямування галузі культури і мистецтв.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Серед позитивних практик слід відмітити: наповнення та широкий функціонал веб-сайтів СумДУ; застосування електронної форми опитування серед усіх стейкхолдерів; участь здобувачів у щорічних конференціях «Навчальний процес очима студентів» та «Віч-на-віч з ректором» в межах взаємодії студент-керівництво ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкою стороною можна окреслити процес академічної мобільності серед НПП та здобувачів ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності». Серед слабких сторін визначити науково-дослідну діяльність НПП і здобувачів тематичним спрямуванням галузі культури і мистецтв

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» загалом відповідає Критерію 4, проте наявні недоліки, що не є суттєвими, зокрема в частині академічної мобільності та науково-дослідної діяльності за тематичним спрямуванням галузі культури і мистецтв.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, зокрема щодо організації контролю і оцінки якості результатів навчання, є Положення про організацію освітнього процесу в СумДУ (<https://sumdu.edu.ua/images/content/general/academic-council/provisions.pdf>), відповідно до п.п. 7.2.1. якого «оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в університеті передбачає проведення заходів вхідного, поточного, відстроченого (контроль залишкових знань, умінь та інших програмних результатів навчання) та підсумкового контролю». Підсумковий контроль проводиться у формах семестрового іспиту або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою дисципліни й у терміни, встановлені робочим навчальним планом і графіком освітнього процесу. Форми і методи всіх видів контролю визначаються кафедрою. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів освіти у межах освітніх компонентів ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» є чіткими, зрозумілими, надають можливість встановити досягнення здобувачем результатів навчання та оприлюднюються заздалегідь. Форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання завдяки тому, що на етапі укладання робочих навчальних програм їх зміст має відповідати результатам дисципліни, скорельованих з результатами навчання. Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання оновлюється щорічно на початку навчального року та надається здобувачам вищої освіти у розрізі дисциплін на сайті випускової кафедри (<http://ppst.sumdu.edu.ua/index.php>), а також на сайтах інших кафедр, які забезпечуються освітній процес за ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності», на першому занятті з дисципліни викладач надає здобувачам вищої освіти регламент з переліком контрольних заходів та критеріями їх оцінювання. До першокурсників принципи формування та оприлюднення відповідної інформації доводяться у перший навчальний день на вступній лекції «Організація освітнього процесу». Щорічно органи студентського самоврядування факультету іноземної філології та соціальних комунікацій проводять конференцію «Навчальний процес очима студентів», яка узагальнює пропозиції здобувачів щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання, які потім обговорюються на конференції «Віч-на-віч з ректором» і, за необхідності, закріплюються наказом ректора. Вся поточна інформація щодо проведення контрольних заходів відображається у електронних особистих кабінетах студентів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти затверджено. Форми атестації здобувачів вищої освіти за ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» відповідають вимогам Стандарту вищої освіти, яким передбачено проведення атестації у формі захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи, складання атестаційного кваліфікаційного іспиту і завершується видачою документу державного зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації «Бакалавр менеджменту соціокультурної діяльності». Атестація здійснюється відкрито і публічно

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час акредитації, було встановлено, що правила проведення контрольних заходів є чіткими, доступними для усіх учасників освітнього процесу та регулюються окремими розділами Положення про організацію освітнього процесу (<http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=d8ae04b7-0a39-e611-b47a-001a4be6d04a&kind=1>) та регламентує проведення вхідного, поточного, відстроченого (контроль залишкових знань, умінь та інших програмних результатів навчання) та підсумкового контролю. Критерії оцінювання доводяться до відома студентів на першому занятті та оприлюднюються на сайті випускової кафедри. Об'єктивність викладачів при проведенні екзаменів забезпечується проведенням лише письмових екзаменів або тестових процедур; роботи студентів зберігаються протягом року після вивчення навчальної дисципліни. Під час зустрічей зі здобувачами ОП студенти підтвердили, що екзаменатори є об'єктивними та по завершенню кожного семестру відбувається опитування щодо організації навчального процесу стосовно кожної дисципліни за допомогою спеціально розробленої програми через систему особистих електронних кабінетів. (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=8c1ab3be-fc59-e911-9c29-001a4be6d04a&kind=1>). Відповідно до наказу ректора «Про заходи щодо запобігання корупції», правила перескладання підсумкового контролю у разі отримання незадовільної оцінки регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=d8ae04b7-0a39-e611-b47a-001a4be6d04a&kind=1>) та передбачають можливість дворазового перескладання - перший раз викладачу, другий раз комісії. Цей порядок передбачає стандартні етапи: ознайомлення з графіком перескладань, отримання індивідуального екзаменаційного листка, перескладання за стандартними процедурами. На основі цих правил формуються критерії оцінювання та відповідні процедури за дисциплінами ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності», які визначаються робочими програмами та регламентами дисциплін. Щорічно органами студентського самоврядування кожного інституту (факультету) проводиться конференція «Навчальний процес очима студентів», конференція «Віч-на-віч з ректором», на яких обговорюються проблемні питання. Можливість та процедури повторного проходження модульних контрольних робіт визначаються регламентом кожної дисципліни. Процедури ЗВО врегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів наступним чином: апеляція може подаватися у разі непогодження із оцінкою модульної або семестрової атестації; за фактом заяви створюється комісія за головування декана факультету, члени якої вивчають обставини скарги та визначають, чи були порушення при проведенні атестації. У разі встановлення порушень, що вплинули на результати оцінювання, оцінка може змінюватись за рішенням апеляційної комісії. До сьогодні на ОП не було підстав для врегулювання конфлікту інтересів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У СумДУ визначено основні заходи системної роботи із забезпечення академічної доброчесності ([https://sumdu.edu.ua/images/content/general/council-quality/decision_2018-04-19\(1\).pdf](https://sumdu.edu.ua/images/content/general/council-quality/decision_2018-04-19(1).pdf)). Нормативна база університету (http://normative.sumdu.edu.ua/?_ga=2.194476836.88546985.1570821988-1339578397.1558037419) включає комплекс документів, які присвячені розбудові університетської системи забезпечення академічної доброчесності - Кодексом академічної доброчесності (<http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=24c2956b-9c36-e911-9278-001a4be6d04a&kind=1>); Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (у п. 5.1. (<http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=fe3a1f9e-9c36-e911-9278-001a4be6d04a&kind=1>) передбачено, що перевірки на академічний плагіат підлягають: навчальні та кваліфікаційні роботи (на етапі подання роботи до захисту перевіряються безпосередньо керівником роботи або відповідальними на кафедрі), науково-методичні роботи, монографії, наукові роботи); Методичною інструкцією (<http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=a629d359-964f-e911-b41d-001a4be6d04a&kind=1>); наказами ректора «Щодо створення університетської Комісії з етики та управлінням конфліктами», «Про підписання декларацій про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу». Для організації системної роботи з напрямку академічної доброчесності в університеті створено Групу сприяння академічній доброчесності. ЗВО укладено договори з компаніями ТОВ «Антиплагіат», «Plagiat.pl» на використання систем «Unichек», «StrikePlagiarism» для перевірок кваліфікаційних та наукових робіт; технічним адміністратором та координатором використання цих систем у ЗВО виступає бібліотека. Банк кваліфікаційних робіт формується в університетському репозитарії (<http://essuir.sumdu.edu.ua/>). Основні інструменти впровадження академічної доброчесності: інформаційно-консультативний супровід здобувачів (веб-сайт «Академічна доброчесність» (<http://integrity.sumdu.edu.ua/new>); запровадження курсу «Основи академічного письма» та «Основи інформаційної грамотності». Виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами здійснюється передусім викладачами та керівниками кваліфікаційних робіт. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладається на здобувачів та співробітників університету. Під час зустрічей експертної групи з усіма групами стейкхолдерів було встановлено чітке усвідомлення ними принципів академічної доброчесності. Порушень академічної доброчесності за ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, валідними, дозволяють встановити досягнення результатів навчання у цілому та для окремого освітнього компоненту, оприлюднюються заздалегідь. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти. Наявні чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів. Наявні чіткі та зрозумілі політика, стандарти академічної доброчесності. Функціонує Студентська агенція співдії якості освіти. Існування у відкритому доступі організаційно-методичних документів щодо роз'яснення критеріїв оцінювання. Існування дієвих технологічних процедур для перевірки наукових робіт та кваліфікаційних праць на унікальність. Відсутність випадків конфліктів інтересів та випадків академічної не доброчинності. Існування матеріального заохочення здобувачів за успіхи у навчальній діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендовано розширити форми та методи запровадження дуальної освіти за ОП, більш інтенсивно залучати здобувачів ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» до науково-дослідницької роботи та міжнародних грантових програм та проєктів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1, 5.2, 5.3 та 5.4. Зважаючи на наведені сильні сторони та наявність незначних недоліків, експертна група дійшла висновку, що Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність за ОП 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» відповідають рівню А за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Наявний аналіз кадрового складу засвідчив загальний високий рівень відповідності академічної кваліфікації науково-педагогічних працівників тим освітнім компонентам, які вони викладають на ОП 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Аналіз дипломів про вищу освіту, наукові ступені та атестати про вчені звання засвідчив відсутність у НПП, що викладають дисципліни на ОП базової підготовки за профілем ОП, але професійна та академічна кваліфікація підтверджується наявністю показників у відповідності до ліцензійних умов (публікаційна активність – 7 пунктів), але необхідно зазначити, що до деяких викладачів є певні зауваження, зокрема: Подолкова С.В. ОК «Іноземна мова» - публікації стосуються технічних текстів, а не соціокультурної діяльності; Бойко О.П. ОК «Етика та деонтологія. Естетика» та Опанасюк В.В. ОК «Міжнаціональна та міжконфесійна толерантність» - застарілі публікації. Узгодженістю із академічною кваліфікацією викладачів програми є високі професійні активності науково-педагогічних працівників згідно з чинними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності (2015 р.). Професійна кваліфікація (досвід професійної діяльності у відповідній сфері) переважної частини викладацького складу програми є підтверджується участю у грантових програмах та спільних наукових проєктах із закордонними ЗВО («Еразмус+», «Фонд Ф. Еберта», «Варшавський консорціум», «Євроатлантична безпека», «Соціальна адаптація військових» - <http://ppst.sumdu.edu.ua/index.php/nauk-dial.html>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У ході акредитації було підтверджено, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми, згідно з нормами, закріпленими у Положенні про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково- педагогічних працівників СумДУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (<http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=d4b030ae-80a2-e511-8085-001a4be6d04a&kind=1>), необхідний рівень професіоналізму викладачів ОП, який передбачає якість їх науково-дослідної та навчально-методичної діяльності, забезпечується за допомогою: подання претендентами Інформаційної довідки щодо їх

відповідності професійно-кваліфікаційним вимогам, наукової та професійної активності на заміщення посади професорсько-викладацького складу; заохочення викладачів до підвищення рівня власної професійної майстерності шляхом проходження підвищення кваліфікації, проходження тренінгів та сертифікування, навчання в аспірантурі та докторантурі; постійне залучення викладачів кафедри до участі в науковій діяльності, громадських ініціативах та тренінгових курсах з сучасних напрямів соціокультурної роботи.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Роботодавців активно залучають до своїх проєктів студентів в якості волонтерів, реалізують спільні заходи. Для здобувачів за ОП періодично організуються зустрічі із потенційними представниками роботодавців, про що періодично повідомляється на сайті ЗВО. Частково роботодавці також залучалися до організації процесу формування змісту ОП. На зустрічі із експертною групою роботодавці повідомили про власне бачення проблем та шляхи удосконалення співпраці. Також позитивно була сприйнята пропозиція експертної групи щодо стажування у на підприємствах викладачів за ОП на взаємовигідних договірних засадах. Для забезпечення набуття здобувачами практичних умінь та навичок у наданні соціокультурних послуг населенню, ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу шляхом укладання спільних угод (<http://ppst.sumdu.edu.ua/index.php/spetsialnosti-3/menedzhment-sotsiokulturnoi-diialnosti.html>). Залучення роботодавців відбувається на декількох етапах освітнього процесу: при формуванні ОП обов'язковою процедурою є її рецензування роботодавцями; роботодавці залучаються для визначення сучасних тенденцій розвитку соціокультурної сфери, і ця інформація враховується при визначенні тематики курсових робіт, що спрощує адаптацію випускників до умов професійної діяльності; роботодавці здійснюють керівництво або рецензування кваліфікаційних робіт здобувачів, залучаються до проведення лекцій та практичних занять, а також надають власну базу та ресурси для забезпечення тих чи інших складових навчального процесу (<http://ppst.sumdu.edu.ua/index.php/novynymedia-5.html>). Досвід професійної діяльності здобувачі ОП набувають під час виробничих та переддипломної практики, що проводяться згідно програм практики. Базами переддипломної практики є відповідні структурні підрозділи СумДУ (КМЦ, Палац студентського спорту, ЦПС, Конгрес-центр), підприємства, установи та організації м. Суми та області, більшість з яких є замовниками кадрів. Кафедрою проводяться конференції та семінари за участю роботодавців з проблем професійної освіти майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На підставі аналізу відповідних документів та під час зустрічей з роботодавцями та професіоналами-практиками (Л. Тихенко – керівник обласного відділення МАН України; Л. Ніколаєнко – директор Палацу дитинства; В. Мунтян – власник туристичної агенції; В. Никоненко – зав. відділом Сумської міської ради; О. Бондаренко – керівник культурно-мистецького центру (https://kmc.sumdu.edu.ua/?_ga=2.175816354.1433741341.1588355762-1864550466.1588236325); С. Хвостов – директор Конгрес-центру (https://congress.sumdu.edu.ua/?_ga=2.175816354.1433741341.1588355762-1864550466.1588236325)) експертною групою було підтверджено залучення фахівців-практиків, експертів галузі та роботодавців до проведення практичних занять на ОП завдяки налагодженню взаємодії з соціальними інституціями партнерської мережі: КЗ СОР Сумський обласний науково-методичний центр культури і мистецтв, Сумська Дитяча Художня школа імені М. Г. Лисенко, Управління стратегічного розвитку Сумської міської ради, ОЦПО та РТМ, КЗ СОР Сумський обласний краєзнавчий музей, КЗ СОР Сумська обласна бібліотека для дітей з метою проведення спільних науково-методичних семінарів, конференцій, конкурсів, фестивалів, майстер-класів, творення професійно-спрямованого освітнього середовища для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» <http://ppst.sumdu.edu.ua/index.php/novynymedia-5/534>-. Для ознайомлення здобувачів вищої освіти із професійними особливостями їх майбутньої професії, практичні заняття можуть проводитися викладачами разом із експертами галузі, використовуючи матеріально-технічну базу партнерів. Також фахівці-практики та представники роботодавців залучаються до складу комісії з атестації здобувачів вищої освіти, які під час захисту надають системну оцінку змістовності програми підготовки та фахової підготовки випускників ОП (Л. Тихенко – голова ЕК за ОП). Таким чином, здобувачі отримують практичні знання, а кафедра зворотній зв'язок від роботодавця стосовно сучасних вимог та тенденцій ринку праці в галузі менеджменту соціокультурної діяльності.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ході спілкування з викладачами та керівництвом ЗВО було підтверджено, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через наявність власних програм підвищення кваліфікації («Сучасні ІТ-компетентності», «Інтенсивний курс англійської мови», «Сучасні методи обробки статистичних даних»), які організуються Центром розвитку кадрового потенціалу навчального закладу (<http://crkp.sumdu.edu.ua/uk/>). Стимулювання професійного розвитку викладачів забезпечується через врахування отримання сертифікатів професійної майстерності, виданих міжнародними центрами сертифікації, підвищення кваліфікації відповідного міжнародного рівня у рейтингу структурних підрозділів. Наявність практичного досвіду роботи за відповідним профілем враховується при визначенні терміну контракту та при визначенні рейтингу викладачів в конкурсі «Кращі науково-педагогічні

працівники». За останні роки викладачі кафедри проходили підвищення кваліфікації та стажування, виконували наукові та соціальні проекти відповідно до профілю ОП, приймали участь у Всеукраїнських та Міжнародних науково-практичних конференціях, було опубліковано низку наукових статей у вітчизняних та закордонних виданнях. Крім того, доцент кафедри (В.В. Опанасюк) навчається в докторантурі з метою підвищення професійної компетентності. Викладачем кафедри (А.Є. Лебідь) було захищено докторську дисертацію, на тривалому стажуванні у Китаї перебуває доц. Бушман І.О. Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників СумДУ (<http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=ba7d76bc-742d-e211-86ae-001a4be6d04a&kind=1>)

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В СумДУ вже багато років впроваджено загальний рейтинг викладачів, який дає організаційно-фінансові переваги, в практику впроваджується системно-стимулюючий менеджмент. Оцінка викладацької майстерності викладачів також здійснюється на рівні факультетів та університету шляхом проведення відкритих занять, взаємного відвідування занять викладачами, а також частково через анонімні опитування студентів. Результати обговорюються на рівні факультету. У певній мірі розвиток викладацької майстерності стимулюється ЗВО через оплату відряджень викладачів на навчально-методичні семінари та науково-практичні конференції. Також відшкодовуються витрати на публікації результатів наукових досліджень. Відбувається навчання з англійської мови для викладачів, лекції. СумДУ має ліцензію на підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних працівників за програмами з інноваційної педагогічної діяльності та програмами з електронних засобів та дистанційних технологій навчання (наказ МОН молоді спорту №29511 від 29.11.2011). Центром розвитку кадрового потенціалу (<http://crkp.sumdu.edu.ua/uk/>) університету постійно організовуються короткострокові програми, семінари, тренінги, спрямовані на підвищення викладацької майстерності науково-педагогічних працівників. В університеті запроваджено ряд конкурсів (педагогічних інновацій, «Інновації ІКТ для сучасної освіти ICT4EDU», «Кращі науково-педагогічні працівники», «Кращий викладач очима студентів»), метою яких є активізація діяльності викладачів щодо забезпечення якості вищої освіти, поширення кращого досвіду, додаткової мотивації педагогічних і науково-педагогічних працівників. Ряд показників, які характеризують якість навчально-наукової роботи зі студентами враховуються при визначенні рейтингу структурних підрозділів (<http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=74e5b644-a2b2-e011-856b-001a4be6d04a&kind=1>). Також на основі двосторонніх договорів між СумДУ і закордонними закладами вищої освіти та закладами вищої освіти України викладачам надається можливість академічної мобільності (у тому числі з наданням фінансування або грантовою підтримкою), обміну досвідом викладання з іншими викладачами на різних заходах, просвітницької діяльності відповідно до профілю ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через наявність власних програм підвищення кваліфікації. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності. Існує практика прийняття на роботу власних випускників та мотивування отримання додаткової освіти у ЗВО. Залучення роботодавців до участі у навчальному процесі за ОП на взаємовигідних умовах. Участь у міжнародних проектах, та залучення студентів у них. Сильною стороною також є організація викладацької роботи під гаслом «Навчання через дослідження», що має результатом реальні фінансування проектної діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Серед проблем, з якими стикається ЗВО під час добору викладачів для забезпечення якості освітньої програми, слід зазначити постійні зміни соціальної політики держави, що зумовлюють необхідність оновлення спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності», розробку методичного забезпечення процесу підготовки майбутніх менеджерів з урахуванням нових тенденцій. Професійна та/або академічна кваліфікація деяких НПП, що викладають на ОП не в повній мірі відповідають змісту чи тематиці ОК. Запропоновано більш активно залучення професіоналів-практиків та експертів у галузі до проведення аудиторних практичних занять на умовах трудових та інших відносин. Доцільно забезпечити можливості для стажування викладачів у провідних вітчизняних ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.2, 6.3, 6.4 та 6.6. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 6.1 та 6.5, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з недовіками (переважно критерій 6.1), що не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Щоб ознайомитися із кампусами СумДУ можна використати опцію віртуального 3D туру (http://welcome.sumdu.edu.ua/new/?_ga=2.234605342.1825693297.1588419540-589470743.1586257735). Навчальні аудиторії, які використовуються при викладанні дисциплін на ОП, обладнані мультимедійним обладнанням: проекторами та інтерактивними дошками, комп'ютерними класами. У навчальних корпусах наявна мережа вільного Wi-Fi доступу. Викладачі та здобувачі вищої освіти мають можливість відвідувати бібліотеку, яка має вільний та безоплатний доступ до інформаційних ресурсів потрібних для навчальної, викладацької та наукової діяльності. Обслуговування студентів проводиться на підставі читацького квитка, який надає можливість користуватися всіма структурними підрозділами бібліотеки, а також сервісами, послугами та електронними ресурсами. Керівництвом ЗВО та представниками бібліотеки було зазначено, що бібліотечні фонди активно щорічно поповнюються необхідною літературою («Правило однієї книги» - бібліотекою закупається один екземпляр книги з будь-якої галузі знань). Усе про користування бібліотекою здобувачі можуть дізнатися з офіційного сайту (<https://library.sumdu.edu.ua/uk/biblioteka.html>). За напрямом «культура» електронний каталог університетської бібліотеки нараховує 1068 найменувань літератури (<http://lib.sumdu.edu.ua/library/DocSearchResult>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час огляду матеріально-технічної бази студенти та викладачі засвідчили, що мають вільний та безоплатний доступ до всіх елементів інфраструктури, в рамках освітнього процесу. У фокус-групі здобувачі зазначили, що задоволені умовами, які створює та забезпечує ЗВО для освітньої та соціальної діяльності. Студенти мають вільний доступ до комп'ютерних класів із спеціалізованим програмним забезпеченням, бібліотеки (https://library.sumdu.edu.ua/uk/?_ga=2.238674688.1825693297.1588419540-589470743.1586257735), конгрес-центру (https://congress.sumdu.edu.ua/?_ga=2.141290546.1825693297.1588419540-589470743.1586257735), музеїв (<https://sumdu.edu.ua/uk/kampus-life/info-social/museums.html>), мистецьких галерей (<https://sumdu.edu.ua/uk/kampus-life/info-social/art-galleries.html>), культурно-мистецького центру (https://kmc.sumdu.edu.ua/?_ga=2.133799950.1825693297.1588419540-589470743.1586257735), спортивних споруд (<https://sumdu.edu.ua/uk/kampus-life/sport.html>), студентського містечка (<https://sumdu.edu.ua/uk/kampus-life/catering/hostels.html>), їдальні/кафе (<https://sumdu.edu.ua/uk/kampus-life/catering/catering-complex.html>), а також професійна студія звукозапису. Зокрема, здобувачі та викладачі зазначили, що культурно-мистецький центр на високому рівні забезпечений мультимедійний супроводом та надає можливості проводити там різні заходи. Про це свідчить інформація на офіційному сайті університету в розділі "Кампус-life" (<https://sumdu.edu.ua/uk/kampus-life.html>). Про конкретні цифри МТБ можна ознайомитися за посиланням, яке є у відкритому доступі (https://op.sumdu.edu.ua/?_ga=2.169306017.1828074683.1581063496-1484084118.1541503939#/socialinf/1023). Високому рівню задоволеності та соціальній підтримці сприяє діяльність профспілкового комітету та органів студентського самоврядування.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Огляд інфраструктурних елементів СумДУ, які використовуються в навчальному процесі за позааудиторній діяльності студентів є безпечним для всіх учасників освітнього процесу за ОП. Це дозволяє здобувачам вищої освіти проводити позааудиторні заходи, до яких долучаються викладачі.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

За результатами опитування здобувачів вищої освіти та представників студентського самоврядування, встановлено, що СумДУ намагається забезпечити їм освітню, організаційну, консультативну та соціальну підтримку. У СумДУ працює Центр забезпечення якості освітньої діяльності (<https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/quality-education/quality-office.html>), який здійснює моніторинг якості освітньої діяльності університету, координацію роботи структурних підрозділів університету з питань якості освітнього процесу, оперативне реагування на виявлення порушення норм стандартів вищої освіти щодо організації освітнього процесу в університеті, аналіз і узагальнення стану освітньої діяльності. Інформаційна підтримка також здійснюється і через діяльність бібліотеки, яка використовує автоматизовану інформаційно-бібліотечну систему. Здійснюється соціальний супровід здобувачів, зокрема: студенти пільгових категорій у встановленому порядку отримують соціальні стипендії; університет виконує зобов'язання щодо забезпечення студентів-сиріт; проводиться роз'яснювальна робота стосовно можливості отримання субсидій; до послуг співробітників та здобувачів вищої освіти діє університетська клініка (<http://clinic.health.sumdu.edu.ua/index.php/uk/>) та позаміський спортивно-оздоровчий центр «Універ» (<http://sport.sumdu.edu.ua/index.php/ua/sportyvni-sporudy/157-sportyvno-ozdorovchyi-tsentr-univer>); На сайті університету є елемент «Психологічна служба» (<https://sumdu.edu.ua/uk/kampus-life/social-face/psychological.html>), яка надає свої послуги студентам, аспірантам, викладачам та співробітникам університету на безоплатній основі. Базою діяльності психологічної служби є кафедра психології, політології та соціокультурних технологій. За словами студентки 4 курсу даної ОП Психологічна служба функціонує, адже зверталася туди за допомогою з особистих причин. Студентка отримала необхідну психологічну допомогу, рівнем якої вони повністю задоволені. За словами студента 4 курсу встановлено, що були випадки щодо незадоволення отриманої оцінки, проте викладачі йдуть назустріч студентам, даючи додаткові завдання на покращення балу. Здобувачі знають процедуру оспорення оцінки, проте на даній освітній програмі не були зафіксовані такі випадки. Також в університеті діє центр підтримки сім'ї «Студентський лелека», у якому є можливість перебування дітей на час зайнятості батьків у стінах СумДУ (<http://leleka.sumdu.edu.ua/uk/>). У результаті інтерв'ювання студентів та представників студентського самоврядування, встановлено, що вони повністю задоволені рівнем освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки, яку їм забезпечує ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Встановлено, що за даною ОП особи з особливими освітніми потребами не навчаються. Загалом, в СумДУ, на достатньому рівні забезпечуються вимоги щодо доступності, зручності і безпеки для осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі, які не мають можливості відвідувати заклад вищої освіти, мають можливість здобувати вищу освіту вдома за дистанційними технологіями навчання. Університет забезпечений пандусами та ліфтами, проте якщо складається ситуація, що вони відсутні в корпусі, де має проводитися навчальний процес - надається аудиторія на першому поверсі. В університеті підтримується вільна та доступна комунікація між учасниками освітнього процесу. Зі слів студентів, викладачі надають їм можливість вільної комунікації з ними, через засоби інформаційно-телекомунікаційних зв'язків. НПП додатково розміщують на неофіційних каналах зв'язку (Телеграм, Google-диск, Фейсбук) інформацію, яка стосується освітнього процесу: методичні матеріали, практичні завдання, кейси, надають відповідну консультативну підтримку. Діє платформа змішаного навчання «MiX» для використання технологій електронного навчання (<https://mix.sumdu.edu.ua/login>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В СумДУ за наказом ректора № 0522-I від 09.07.2019 р. створена комісія з етики та управління конфліктами, яка функціонує на постійній основі (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=560c216a-2d7b-ea11-9800-d4856459ca35&kind=1>). Зокрема в університеті діють наступні внутрішні нормативні документи «Про порядок вирішення конфліктів між зацікавленими сторонами» ([https://sumdu.edu.ua/images/content/general/council-quality/decision_2019-12-19\(3\).pdf](https://sumdu.edu.ua/images/content/general/council-quality/decision_2019-12-19(3).pdf)). Проблеми, що можуть призвести до конфліктних ситуацій постійно моніторяться керівництвом університету, що підтвердилось на зустрічах із різними фокус-групами. Здобувачі, зазначили, що проінформовані про процедуру вирішення таких ситуацій. За результатами зустрічей із студентами та представниками студентського самоврядування, встановлено, що на даній ОП випадків пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

СумДУ добре забезпечений навчальними аудиторіями з мультимедійним обладнанням. Бібліотечні фонди активно щорічно поповнюються необхідною літературою періодичних видань та працює «Правило однієї книги». Активно використовується культурно-мистецький центр, конгрес-центр, академічна галерея, музеї, професійна студія

звукзапису. Керівництво ЗВО недопускає різного роду випадків пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендує збільшити перелік фахових видань.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітнє середовище має хороший рівень, що підтверджують підкритерії 7.1, 7.2 та 7.3. Зважаючи на наведені сильні сторони та наявність незначного недоліку, експертна група дійшла висновку, що освітнє середовище та матеріальні ресурси відповідають рівню А за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У СумДУ політика та система забезпечення якості навчальної діяльності та вищої освіти формується за рахунок нормативної основи, внесеної до Реєстру основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ http://normative.sumdu.edu.ua/?_ga=2.86300314.349270378.1571555430-1456836725.1541493247. У ЗВО затверджене та оприлюднене на офіційному веб-сайті «Положення про освітні програми вищої освіти СумДУ» (http://normative.sumdu.edu.ua/?_ga=2.24599742.545065572.1571140625-799749353.1512740156), яке передбачає щорічний моніторинг та перегляд ОП. Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП регулюються також методичною інструкцією «Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення освітніх програм» <https://bit.ly/3aChJ9g>. ОП розробляється гарантом та робочою проектною групою, склад якої представлений фахівцями даної галузі (наказ 0602-І від 30.08.2019 р.). Перегляд ОП з метою вдосконалення навчального процесу здійснюється кожного року кафедрами з урахуванням таких основних чинників: змін до державних, галузевих і міжнародних вимог з підготовки фахівців, змін у соціальній політиці; виявленням нових можливостей для забезпечення професійної підготовки бакалаврів за ОП; з урахуванням пропозицій РПГ, викладачів програми та здобувачів вищої освіти, рекомендацій експертної ради роботодавців та інших зовнішніх стейкхолдерів; на основі результатів моніторингу якості освіти та результатів опитувань ключових стейкхолдерів та здобувачів. Останній перегляд ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» відбувся у 2019 році, що зазначено в документах ОП і підтверджено робочою проектною групою та гарантом ОП під час зустрічі. За результатами останнього перегляду з урахуванням затвердженого стандарту вищої освіти за спеціальністю 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та наведених вище чинників до ОП було внесено такі зміни, зокрема: переглянуто програмні компетентності та програмні результати навчання, проаналізовано навчальний план ОП, проаналізовано результати навчання за освітніми компонентами та встановлено їх відповідність програмним результатам навчання, уточнено методи оцінювання, визначено відповідність методів навчання досягненню результатів навчання за освітніми компонентами, збільшено освітню компоненту, пов'язану з іноземною мовою та здійснено перерозподіл ОК вибіркових дисциплін.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми. В СумДУ створено Бюро із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/quality-education/quality-office.html>), Рада із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти інститутів, факультетів (<http://sumdu.edu.ua/int/images/docs/international/Regulations--Council-for-the-Quality-of-EducationalActivity.pdf>). Цими органами систематично проводяться експертизи ОП, моніторинг якості освітньої діяльності, опитування, аналіз складових ОП тощо. Відбувається опитування здобувачів щодо задоволеності освітньою діяльністю при вивченні навчальних дисциплін (http://normative.sumdu.edu.ua/index.php?task=getfile&tmpl=component&id=7c7de133-99aa-e711-8a45-001a4be6d04a&kind=1&_ga=2.145474941.830973323.1575193858-1136310247.1573979190). Періодичний перегляд ОП

та інші процедури забезпечення її якості проводяться щорічно із залученням здобувачів вищої освіти, котрі безпосередньо та через членство у відповідних органах (самоврядування, Раді забезпечення якості СумДУ, Радах забезпечення якості інститутів / факультетів, робочих проектних групах з розробки та супроводження освітніх програм (РПГ), Студентській агенції співдії якості освіти) залучені до означених процесів як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти враховується також через щорічний конкурс «Кращий викладач очима студентів» <https://bit.ly/2v29LNw> та участь у щорічній конференції «Навчальний процес очима студентів». За результатами поширюються кращі практики освітньої діяльності, здійснюється врахування пропозицій щодо підвищення якості навчання, викладання, оцінювання. За результатами інтерв'ювання представників студентського самоврядування від ОП «Менеджмент соціокультурної діяльності» вони беруть участь у забезпеченні якості освіти переважно через участь у роботі студентського деканату (заст. студентського декана Д. Бережна), студентського ректорату (ректор А. Лор) Вченої Ради ЗВО та Ради факультету, участь у щорічній конференції «Навчальний процес очима студентів» та зустрічі з ректором у форматі «Віч-на-віч». Онлайн-опитування фокус-груп здобувачів, однак, показало, що не всі з них обізнані та усвідомлюють можливість реальної участі у всіх процесах забезпечення якості ОП. Узагальнена статистика результатів опитування обговорюється на засіданнях Ради забезпечення якості та формується наказ, спрямований на покращення освітнього процесу з урахуванням пропозицій здобувачів. За пропозицією здобувачів ОП викладачами було розпочато цикл професійно-орієнтованих дисциплін іноземною мовою.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В СумДУ реалізовано такі форми партнерства з роботодавцями у контексті процедур забезпечення якості: 1) зовнішня експертиза ОП на етапах її затвердження і модернізації. Рецензентами ОП від роботодавців була директор КЗ СОР Сумського обласного науково-методичного центру культури та мистецтв Є. М. Бистрицька; 2) участь в експертній раді роботодавців зі спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», що створена за наказом №0850-І від 20 листопада 2019 р., та включає: директора КЗ СОР Сумський обласний науково-методичний центр культури і мистецтв, директора Сумської дитячої художньої школи імені М. Г. Лисенко, начальника відділу маркетингу, промоції та туризму Управління стратегічного розвитку СМР, директора Сумського обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю, директора КЗ СОР Сумський обласний краєзнавчий музей, директора КЗ СОР Сумська обласна бібліотека для дітей. Члени експертної ради роботодавців беруть участь у визначенні цілей програми, програмних компетентностей і результатів навчання. У 2019 році оновлено склад Експертної ради роботодавців за спеціальністю 028 «МСКД». Цей наказ розміщений на сайті кафедри у графі «спеціальності» <http://ppst.sumdu.edu.ua/images/2022.jpg>. Після затвердження ОП експерти здійснюють її періодичний перегляд для оцінки змістовності програми, навчальних планів, відповідності знань та вмінь здобувачів вимогам ринку праці; 3) участь у роботі екзаменаційних комісій та рецензуванні кваліфікаційних робіт. У СумДУ апробований механізм для опитування роботодавців. Оскільки ОП проходить первинну акредитацію, то опитування планується реалізувати за результатами фактичного випуску. Під час зустрічі експертної групи з роботодавцями встановлено наступне: здобувачі ОП активно щорічно залучаються до міських та обласних культурно-мистецьких заходів (303 заходи на рік) спільно з керівництвом обласного відділення МАН України (Л. Тихенко), Палацом дитинства (Л. Ніколаєнко), туристичною агенцією (В. Мунтян), Сумською міською радою (зав. відділом В. Никоненко) – робота в гуртках, фестивалі «Ніч музеїв», «Ніч міста», «Сурми України», шкільна «Ліга сміху», волонтерська діяльність в таборах відпочинку, організація художніх виставок та концертів.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Збирання, врахування та поширення серед студентів інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників здійснюється як у межах централізованого підрозділу – навчального відділу з практики та інтеграційних зв'язків з замовниками кадрів, так і на рівні випускових кафедр. Інформація про відомих випускників СумДУ розміщується на центральному сайті університету та на сайті факультету. Інформація про стан наповнення бази даних випускників подається для щорічного звіту факультету й університету. При цьому здійснюється аналіз частки працевлаштованих випускників за останні три роки. Крім того, кафедри співпрацюють з випускниками інших років. Університетом періодично проводиться опитування випускників для забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти. З метою соціальної адаптації здобувачів у ЗВО створено психологічну службу (керівник Л.О. Колісник) – <https://sumdu.edu.ua/uk/kampus-life/social-face/psychological.html>. Оскільки спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» була відкрита на кафедрі лише з 2016 року, то перший випуск буде здійснено у 2020 році. Саме тому кафедра ще не має досвіду збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху і траєкторій працевлаштування випускників за ОП, проте вже сьогодні розробляється інструментарій для моніторингу ситуації у майбутньому, використовуючи координаційний Центр гуманітарної політики університету (<https://www.sumdu.edu.ua/uk/kampus-life/social-face/humanitarian-coordination-center.html>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

На зустрічі зі здобувачами та співробітниками ЗВО було з'ясовано, що в університеті створено ефективну систему виявлення недоліків. Процедури реагування на виявлені недоліки в ОП регулюються «Системою забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ». Основним недоліком, на який вказують процедури внутрішнього забезпечення якості є недостатність забезпеченості навчальною літературою за профільними дисциплінами ОП останніх років. Цей дефіцит намагаються усунути шляхом використання електронних матеріалів, розміщених у вільному доступі. Навчальні дисципліни, що викладаються вперше, забезпечені методичними вказівками щодо проведення практичних, семінарських занять та самостійної роботи в електронному вигляді та подані до друку. На прохання експертної групи бібліотекою ЗВО було надано список профільної літератури (у друкованому та електронному вигляді). Під час бесіди з керівництвом ЗВО та бібліотекою було встановлено, що бібліотечні фонди активно щорічно поповнюються необхідною літературою («Правило однієї книги» - бібліотекою закуповується один екземпляр книги з будь-якої галузі знань).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Попередніх акредитаційних експертиз за цією ОП не проводилось, ця акредитація є первинною. Результатів зовнішнього оцінювання забезпечення якості вищої освіти, що беруться до уваги під час удосконалення ОП, немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Згідно з інформацією, наданою адміністративним та науково-педагогічним персоналом, академічна спільнота є учасником системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності на рівні ОП як члени РПГ (<http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=a6374b53-128a-e511-bce5-001a4be6do4a&kind=1>). На рівні кафедр викладацький склад приймає участь у роботі методичних семінарів, метою яких є удосконалення якості ОП, внесення змін до її компонентів, оптимізація структури та змісту навчальних дисциплін, розвиток навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності, обмін інформацією щодо методик викладання та обговорення можливостей використання сучасних технологій у навчанні, пошук шляхів вдосконалення педагогічної майстерності. На рівні факультету науково-педагогічні працівники входять до складу Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Крім цього, проводиться постійна робота по підвищенню здатності викладачів реалізовувати політику університету у сфері забезпечення якості шляхом проведення семінарів («Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ», «Викладач як ключовий стейкхолдер забезпечення якості освіти», «Зміни в системі ліцензування та акредитації як засіб забезпечення якості у вищій освіті», «Нова модель вибіркової складової навчальних планів для формування загальних компетентностей здобувачів вищої освіти» тощо) та участі викладачів у фокус- групах з питань забезпечення якості. Внутрішня система забезпечення якості (ВСЗЯ) (<https://sumdu.edu.ua/images/content/general/accreditation/structure.pdf>) СумДУ має п'ять інституційних рівнів: 1 рівень: здобувачі, які беруть участь у ВСЗЯ через опитування. 2 рівень: рівень розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП: РПГ на чолі з гарантом (керівник РПГ), групи забезпечення, випускові кафедри. 3 рівень: рівень факультету: Рада із забезпечення якості, що відповідає за розгляд, оновлення та вдосконалення ОП, що реалізуються на факультеті. 4 та 5 рівні: загальноуніверситетські. 4 рівень включає спеціально створені підрозділи, до виключної компетенції яких відносяться процеси ВСЗЯ (Рада із забезпечення якості освітньої діяльності та Центр забезпечення якості освітньої діяльності, лабораторія оцінки якості освіти, група сприяння академічній доброчесності). 5 рівень - органи загального управління, частина функцій яких пов'язана з процесами ВСЗЯ (Наглядова, Вчена ради та ректор). У процесах, пов'язаних з функціонуванням ВСЗЯ, беруть участь органи студентського самоврядування та Студентська агенція співдії якості освіти. У ВСЗЯ також беруть участь загальноуніверситетські служби і відділи. Розподіл функціональних обов'язків, повноважень та прав усіх цих підрозділів викладений у відповідних локальних нормативних актах, розміщених на сайті СумДУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильною стороною можна вважати сформовану систему менеджменту якості СумДУ (нормативна база (<https://normative.sumdu.edu.ua/>), організація, робочі органи тощо) та створену корпоративну культуру ЗВО, яка дозволяє оперативно вдосконалювати ОП та освітню діяльність за нею. Академічна спільнота та здобувачі вищої освіти мають можливість брати пряму та опосередковану участь у перегляді освітньої програми та інших процедурах забезпечення якості ОП. До позитивних практик можна віднести включення студентів до Ради забезпечення якості ОП як на факультетському, так і на університетському рівнях; врахування позицій більшості стейкхолдерів при реалізації внутрішнього забезпечення якості освітньої програми, залученість у цей процес органів студентського самоврядування, комунікація між роботодавцями, кафедрою та здобувачами вищої освіти у межах освітньої діяльності за ОП, систематичні опитування здобувачів щодо задоволеності освітньою діяльністю при вивченні навчальних дисциплін. Зустрічі з усіма фокус-групами здобувачів, НПП, адміністративного персоналу, кадрового

менеджменту засвідчила їх розуміння важливості забезпечення якості освіти, а також можливість особистого впливу кожної категорії опитуваних на організацію, ведення, коригування освітньої діяльності і за цією ОП, і загалом по університету, підтверджують наявність культури якості.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Оцінка підкритеріїв в цілому показала відповідність ОП і всієї внутрішньої системи забезпечення якості СумДУ критерію 8. Рекомендується удосконалювати практику популяризації ідеї партнерської участі здобувачів у процесах періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості, аналізувати статистичні результати процедур опитування здобувачів не тільки в розрізі СумДУ та факультетів, але і в розрізі безпосередньо ОП, проводити студентські фокус-групи здобувачів в процесі щорічного перегляду освітніх програм тощо. Рекомендується удосконалювати позитивні практики участі зовнішніх роботодавців у процесах забезпечення якості ОП, підвищувати їх обізнаність з можливістю та процедурами перегляду та вдосконалення ОП, так як здобувачі за ОП тісно співпрацюють з керівництвом культурно-мистецького центру СумДУ, галереєю «Академічна», музеями, які структурними підрозділами ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП має високий рівень узгодженості якісними характеристиками за підкритеріями 8.1, 8.2, 8.5 та 8.7. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 8.3, 8.4 та 8.6, комплексний підхід в оцінюванні, релевантність фактів їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з не суттєвими недоліками.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Керівництво ЗВО зазначило, що правила та процедури, що регулюють права і обов'язки учасників освітнього процесу, є достатньо мірою зрозумілими для усіх учасників освітнього процесу та є у вільному доступі, вони регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ (<http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=d8ae04b7-0a39-e611-b47a-001a4be6do4a&kind=1>); Кодексом академічної доброчесності (<http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=24c2956b-9c36-e911-9278-001a4be6do4a&kind=1>), Кодексом корпоративної культури (<http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=cc831d09-e877-e111-97d8-001a4be6do4a&kind=1>), Статутом (<http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=802fff39-ofb2-e011-9640-001a4be6do4a&kind=1>) та іншими нормативними актами, які розміщені в розділі «Реєстр основної нормативної бази СумДУ» (<http://normative.sumdu.edu.ua/>) на сайті університету і є загальнодоступними. Також, в СумДУ для інформування здобувачів та співробітників про введення і дію, зміну, відміну нормативних актів тощо використовується система електронних особистих кабінетів (<https://cabinet.sumdu.edu.ua/>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Оприлюднення проектів ОП здійснюється відповідно до Положення про освітні програми вищої освіти, затверджені наказом ректора від 29.08.19 №0596-I (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=00e9ba12-a107-ea11-9ad5-001a4be6do4a&kind=1>) / Проекти ОП розміщуються на веб-сайті СумДУ, у каталозі освітніх програм (статус програми – проект для обговорення). (https://op.sumdu.edu.ua/?_ga=2.169306017.1828074683.1581063496-1484084118.1541503939#/). Пропозиції щодо обговорення освітніх програм роботодавцями та випускниками здійснюються через сторінку (<http://job.sumdu.edu.ua/discussion-educational-programs>). Роботодавці, фахівці-практик, випускники та здобувач через гугл-форму, яка є у вільному доступі, можуть взяти участь в обговоренні проектів освітніх програм з метою підтвердження їхньої релевантності, відповідності результатів навчання (знань,

умінь, навичок, компетентностей) потребам сучасного ринку праці (гул-форма <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe4u6VjzDJNau3guqIUk74mTkRIhdLr7xPh9emBf1FUO5L9uQ/viewform>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Встановлено, що на сайті ЗВО ОП знаходиться у вільному доступі (<https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/1023>), із зазначеними цілями, очікуваними результатами навчання тощо. Обсяг інформації по ОП, що оприлюднена на сайті, є достатнім для зацікавлених роботодавців та інших стейкхолдерів.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Експертна група зазначає, що СумДУ своєчасно оприлюднює ОП, а також має достатній рівень прозорості та публічності основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в університеті. ЗВО має хорошу тісну комунікацію із внутрішніми роботодавцями. Структура офіційного веб-сайту СумДУ є дуже легкою в користуванні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Експертна група рекомендує більше залучати зовнішніх роботодавців.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Є достатній рівень прозорості та публічності основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в ЗВО. Роботодавці, здобувачі, представники ринку праці, випускники та всі зацікавлені сторони можуть брати участь в обговоренні проєктів освітніх програм та їх думка враховується.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	A
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Сертифікати здобувачів (1).pdf</i>	aODTpqnily+6XJb7qc51G7RnX+NTpiINaoZ8EC8gv No=
Додаток	<i>Матеріали Коваленко А..pdf</i>	b8705S8e7KoobjFdosCBFGQfkrrodohfCfZt6rDmr1Y =
Додаток	<i>Навчальний план МСКД 2018 р..pdf</i>	WonGytBjCnssQzyqkXbfO9f8CUUGyC4xO5t+o8oIr UE=
Додаток	<i>КІНЦЕВА ПРОГРАМА ВІЗИТУ СумДУ.pdf</i>	7jdXhQRO/aWv8uyXa2yiN+/ahRC8qig2H76ComvI+ nY=
Додаток	<i>Навчальний план МСКД 2017 р..pdf</i>	fw4YoOInU6YTL5N7d4F5ALDCLoyYY5ApW/2kImo AYfg=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Русакова Людмила Іванівна

Члени експертної групи

Маслак Володимир Іванович

Квич Тереза Миколаївна